

Nová inscenace Střípky ženy u Bezručů si hlasitě říká o ta nejvyšší divadelní ocenění

25.11.2023 12:18 Ladislav Vrchovský Divadlo Recenze

Umělecký šéf Divadla Petra Bezruče, režisér Jan Holec, si pro svoji další režijní práci v domovském divadle vybral hru maďarské současné autorky Katy Wéber Střípky ženy. Hra se zabývá tématy tělesné a duševní integrity, mateřství, rodičovství a společenského pohledu i tlaku na ně. Česká premiéra se odehrála v pátek 24. listopadu a ukázala, že jde o inscenaci, kterou je skutečně třeba vidět.

Alexandra Palatinusová a Kateřina Krajčí.

Foto: Martin Špelda

Kata Wéber je uznávanou dramatičkou i filmovou scénáristkou. Její divadelní hry byly uvedeny v Polsku, Německu, Švýcarsku a Maďarsku, a posbíraly různá ocenění. Divadelní hra *Střípky ženy* vznikla na objednávku polského divadla TR Varšava a svou světovou premiéru měla v roce 2018. Posléze byl natočen na základě adaptace původního textu stejnojmenný film s Vanessou Kirby v hlavní roli.

Zařadit výchozí text žánrově je celkem obtížné. Má v sobě prvky vážného psychologického dramatu, tragikomedie i komedie zároveň. Režisér spolu s dramaturgem *Peterem Galdíkem* i s herci potenciálu textu využívají v plné míře. Publikum se baví, vzápětí však všem tuhne krev

v žilách. Dá se říci, že *Jan Holec* si s city diváka i atmosférou a náladou v hledišti docela pohrává. A stejně tak i všichni, kteří plní herecké povinnosti v zájmu vyznění celého představení.

Z inscenace *Střípky ženy*. (Foto: Martin Špelda)

Výborná je hudba *Ivana Achera*, zvláštní ocenění si zasluhuje práce kameramana *Tomáše Nikela*, který natočil film promítající se v první polovině. Totéž platí také o zvuku, pod kterým je podepsán *Marcel Weis*, a o střihu *Miroslava Bláhy*.

V první části před přestávkou diváci sledují film s velmi dynamickou, převážně pohyblivou kamerou. Scénograf a zároveň kostýmní výtvarník *Ján Tereba* k tomuto účelu natáhl podélně přes celý hrací prostor velké bílé plátno. Publikum sedící po obou stranách pomyslné ulice na tribunách sleduje filmový záznam komplikovaného domácího porodu.

Jan Holec bez jakýchkoliv ohledů na intimitu lidského příchodu na svět a bez vytáček předkládá divákům humorem místy mírně odlehčenou, místy však až drastickou podívanou. Tato část představení je velice silným zážitkem jak pro ženy, které ještě děti nemají, tak pro ženy-matky. A zcela jistě pak pro všechny muže v sále. Dokladem je dosti dlouhý okamžik ticha v hledišti po rozsvícení světla v sále, než se ozve potlesk možná i mírně otřeseného publika.

Maja (Alexandra Palatinusová) v roli prvorodičky a *Lars (Marián Chalány)*, coby její manžel, hrají téměř naturalisticky poněkud zmatené mladé lidi, kteří se rozhodnou, že jejich první dítě se v žádném případě nenarodí v nemocnici. Herecký výkon *Alexandry Palatinusové* lze bez nadsázky označit za vrcholný. Oběma hercům zdárně sekunduje porodní asistentka *Eva (Barbora Křupková)*. Ta velmi pravdivě a věrohodně hraje rozpaky i jistou nezkušenost, vzápětí se ale okamžitým hereckým střihem autoritativně chopí role porodní profesionálky.

Z inscenace Střípky ženy. (Foto: Martin Špelda)

Po přestávce se děj přestěhuje do jedné velké místnosti v pomyslném dvoupatrovém bytě, kde na rodinnou slavnost svých narozenin pozvala matka Magdaléna (*Kateřina Krejčí*) své dvě dcery, Moniku (*Magdaléna Holcová*) a Maju i s jejich partnery Larsem a Vojtou (*Josef Trojan*). S přípravou slavnostního oběda Magdaléne pomáhá Zuzana (*Markéta Haroková*).

V této části autorka hry a spolu s ní i režisér Holec otevírají témata vzájemných konfliktů a starých křivd. „Každá z postav má své tajemství, které si s sebou přináší. Středobodem tohoto setkání je osobní tragédie hlavní hrdinky, jejíž trápení si berou zasvě i ostatní. Každý však ze své vlastní perspektivy,“ přibližuje děj v tiskové zprávě k premiéře Jan Holec a dodává: „Je možné se očistit skrze trápení jiných? A je vždy nutné hledat viníka naší bolesti?“

Kateřina Krejčí zde opět potvrzuje své velké herecké umění a nezměrnou zkušenost. Její Magdaléna je další postavou, na kterou při ohlédnutí za mnohaletou hereckou érou této herečky u Bezručů nebude možné zapomenout. Velmi prostými prostředky, zdánlivě bez jakékoliv námahy – ale lidé znalí herecké profese dobře vědí, kolik naprostého soustředění a námahy stojí dosažení pravdivosti a věrohodnosti postavy – baví publikum milou roztržitostí stárnoucí ženy a matky, nešťastné z nepříliš pozitivního vzájemného vztahu svých dcer, aby pak téměř na konci celého příběhu ukázala, že i v takto vytvořeném obraze povahy a charakteru lze najednou ukázat silnou vnitřní sílu a energii, ale i hranice mateřské lásky. Další ze skvělých hereckých výkonů v představení.

Alexandra Palatinusová. (Foto: Martin Špelda)

Alexandra Palatinusová ve své roli podává velmi dobrý herecký výkon i ve druhé části po přestávce. Je velmi věrohodná a silně přesvědčivá. *Marián Chalány* hraje v první části výborně zmateného manžela, který velmi miluje matku svého dítěte a snaží se, jak jen je schopen (v podstatě však velice málo), pomoci manželce při porodu. Po přestávce přichází ve stejné postavě, nicméně jeho Lars najednou stojí před diváky značně proměněn. Je to velmi hezký herecký oblouk.

Milenecká dvojice Monika a Vojta přicházejí k oslavě za matkou s různými cíli. Monika chce dosáhnout na nemalou částku peněz, kterou by měla dostat z pozůstalosti po svém otci. Vojta se sice z počátku jeví jako bezstarostný mladík, snažící se především pobavit okolí. Jen co se však najde vhodná chvíle, promění se až ve fanatického zastávce zvláštní směsice názorů, od křesťanského poblouznění až po radikální levici i pravici zároveň a budoucího rádoby politika. Oba velmi dobře plní úlohu zobrazit rozpoložení velké části dnešních mladých lidí – zmatených jak ve věci ideového paradigmatu, tak v celkovém přístupu k blízkým lidem, i ke společnosti a světu vůbec. Velmi důležitý je zde humorný nadhled, jehož patřičnou míru si režisér Holec očividně dobře pohlídal.

Josef Trojan. (Foto: Martin Špelda)

Zbývá poslední postava, Zuzana *Markéty Harokové*. Herečka se zpočátku pohybuje v hracím prostoru jako záhadná žena. Vypadá jako pomocnice v domácnosti, přítelkyně Magdalény, najatá kuchařka, které se však práce nad přípravou slavnostní tabule místy daří i nedaří (velmi dobrá režijní volba na průběžné jednání v této pozici, což se herecké drobnokresby i v rámci celku týká). Nakonec se však z toho všeho vyklubuje zdatná právní poradkyně a zkušená advokátka, jejíž velmi drahé BMW stojí před domem.

Trochu pozornosti je zapotřebí v nejbližších reprízách ještě věnovat tempu v závěrečné třetině a místy i dotažení chování postav v některých mizanscénách. To jsou však jen drobné kosmetické, lehce odstranitelné vady na celkové kráse.

Střípky ženy v Divadle Petra Bezruče lze bez nadsázky označit za horkého kandidáta na mnohá nejvyšší divadelní ocenění. Dlouhý potlesk premiérového publika vestoje je toho dokladem.